

Abdülkadir Karahan
FUZÛLÎ'NİN MEKTUPLARI

II

III. Mektup metinlerine dair

1. Şikâyetnâme yazmaları arasında *Veliyüddin Kütüphanesindeki* nüsha, görebildiklerimizin en eskisi, sahiha en yakın görünenidir. Ondan sonra *Murat Molla Kütüphanesindeki* yazma dikkatimizi çekti. Biz bu iki manüskriyi esas almakla beraber, 1924 basımlı Fuzûlî Külliyyatındaki Şikâyetnâme'nin de bir yazmadan geldiğini hesap ederek tenkitli tabı da kullandık. Ayrıca *Izmir-Karşıyaka'da Kadri Şencan'da* mevcut yazma bir mecmuadaki eksik Şikâyetnâme nüshası ile *Mahmut Şevket Esenda'ın* hususî kütüphanelerindeki 984/1576 istinsah tarihli Fuzûlî Divanı içindeki nüshayı da görmüş bulunuyoruz. Eyub'da Husrev Paşa Kütüphanesinde 364 numarada kayıtlı olduğu kütüphane fihristinden anlaşılan ve evvelce Ankarada gördüğümüz-1017/1608 de Kerkük'ta İlyas b. Abdullah hattile istinsah edilen yazmayı, yeniden araştırdıkça da, bulamadık.

A. (*V Nüshası*). Veliyüddin Kütüphanesinde 2735 numaralı Mecmū'at-ül-mekātīb (Şikâyetnâme var. 28a - 30a arasındadır).

Vişne renginde üç zencirekli (ikisi ince, biri kalın) meşin kaplı olan bu mecmua: umumiyetle krem ve bej renkli kâğıtlara yazılmış (pek az miktarda açık sarı ve açık mavi yapraklara da raslanır) üç mecmuadan ve 231 varaktan ibaret olup, asıl bizi ilgilendiren 141 varaktan müteşekkil bulunan birinci mektuplar mecmuasıdır.

Mihrabiyesi açık yeşil, koyu kırmızı, lâcivert ve yaldızla süslenmiştir. İlk varaklar altun cetvellidir. Yazı mütenevvi olup nesih talik ve rıka kullanılmıştır. Başlıkların çoğu kırmızı mürekkeble olmakla beraber müzehhep olanları da mevcuttur. Sayfa ölçüsü: 330×190^{Mm.} dir. Yazı ölçüsü mecmualara göre değişmek-

tedir. Her sayfadaki satır adedi ortalama: 23 tür. Vâkif mührü (شيخ الاسلام ولي الدين أفندي ابن المرحوم الحاج مصطفى انا ابن المرحوم الحاج حسين انا سنة 1175) vardır.

Nesihle yazılmış olan bu birinci büyük mektuplar mecmuasının süslü ve yaldızlı ketebesine göre: camii ve kâtibi Dizfulu Mehmed b. Salih'tir. Eserin istinsahı: 27 Muharrem 987 / 26 Mart 1579 tarihinde tamamlanmıştır (var. 141 a).

Bu mecmua, Osmanlı Tarihi ve Edebiyatı bakımından önemli ve değerli siyasî ve edebî mektup suretleriyle, —örnek mahiyetinde— muhtelif arz'lar, iltimas, iştihak, terbiyet, firak, tehniyet ve mahabbet nâmeleri; evlenme, sünnet, sıhhat, memuriyet tebrikleriyle taziyetnâmeleri taşımaktadır.

Eser Sadrazam *Sinan Paşa* tarafından *Şah Abbas'a* hitaben yazılmış olan bir mektupla başlıyor (var. 1b-2a). Tarihi ve edebî ehemmiyeti olan kısımlarını, sırası ile neşredebilmeyi ümit ettiğimiz bu mektuplardan şimdilik yalnız bir kaçına işareti yeter buluyoruz:

Sultan Ahmed'in Sultan Beyazıt'a gönderdiği arz sureti (var. 19 a); Süleymaniye Camiinin inşası münasebetile *Şah Tahmasb* tarafından *Sultan Süleyman'a* gönderilen tehniyet-nâme sureti (Farsça, Rebiülevvel 968/Kasım 1560, var. 80b-82 a); *Husrev Paşa* Bağdat Mirmiranı olunca *Şah Tahmasb'in* gönderdiği tebrik metubu (Türkçe, sıçkan yıl 971/1563, var. 82a-84 a).

Camiinin sekizinci bap adı ile ayırdığı ve şu başlığı koyduğu bölüm, bu münşeât mecmuasının üzerinde en çok işlenilmesi gereken kısmıdır:

«Pâdişâhân-ı Rûm ve 'Acem ve Şehinşâhân-ı Türk-ü-Deylem ve şehzâdehâ-yı mu'azzam ve pâşâhâ ve ümerâhâ-yı mükerrrem mâbeynlerinde muhârebe ve kıtâl ve mücâdele ve cidâl ve mübâhase ve cevâb ve sü'âl ve münâkaşa ve kiyl-ü-kâl ki evâyilde ve şulh-ü-'ahd-ü-misâk ki evâhırda vâki' olmuşdur» (var. 93 v. dd.)

Sultan Selim (II) den *Şah'a*, *Sultan Beyazıt* hakkında gönderilen müteaddit mektuplar (var. 98 v. d., 108b. v. d).

Sultan Süleyman'ın Şah Tahmasb'a (dördüncü defa olarak *Mustafa Çavuş* ve *Hasan Çavuş* ile ve elçi adamlarından *Enes Kulu* ve *Hoca Bayramla*) yolladığı nâme (var. 110b.-112 a); *Şah*

Tahmasb'in *Kanunî*'ye gönderdiği mektup suretleri; *Ayas Paşa*ya iletilen mektuplar, onun Bağdad'dan cevabı; *Topal Mustafa Paşadan*, *Piri Paşadan* Mısırda hain *Ahmet Paşaya* yazılan hakaretnâmeler...

Mecmuanın hatimesinde iki küçük fasıldan ibaret «hezl-üslûb ve hicv-i melîh-ü-mergüb» diye vasıflandırılan sayfeler: mizah edebiyatı bakımından çok enteresandır.

İkinci ve üçüncü risalelerin tahrir tarihleri 1000/1591 den sonradır. Üçüncü risalenin başında «رسالة ر عبد در حق ابراهيم پاشا» «رسالة ر عبد در حق ابراهيم پاشا» kaydı vardır (var. 163b-165b). Bunda da bir hayli mektup suretleri bulunuyor. *Gani-zâde Çelebi Abdurrahman Efendi* ağzından Tatar Han Hazretlerine yazılan mektup (var. 195b-196a); *Sultan Süleyman*'in makbul ve maktul *Ibrahim Paşa*'yı Mısır'a irsal eyledikde dâvet-nâmeleri (var. 235b); *Ibrahim Paşanın cevabı* (aynı yerde); bunlara *Hayalî*'nin bir naziresi, *Sultan Murad*'in bir mektubu (var. 238b-239) bu aradadır.

B. (*L Nüşası*). Murat Molla Kütüphanesi Lâlâ İsmail Efendi No. 472 de bulunan Fuzûlî Divanı'nın başındaki şikâyet-nâme nüshası (Şikâyetnâme var. 1b-4b arasındadır).

Vişne renkli, yine üç zencirekli zarif meşin bir kap içindeki Fuzûlî'nin Şikâyetnâme'si ve Türkçe Divanı: az saykallı kâğıt üzerinde nesih hattı ile yazılmıştır. Eser 122 varaktır. S. ölç. 205×130^{mm} dir. Yazı ölç. 152×90^{mm} dir. Her sayfada ortalama 19 satır vardır. *Abdülhamid I* in vâkıf mührü mevcuttur.

Nişancı Paşa mektubu, başta olup, mihrabiyesi süslüdür. İlk iki sayfa altın cetvellidir. Mektupta söz başları, âyetler kırmızı mürekkepledir.

Başlığı: «مکتوب مولانا فضولى بخدمت مرحوم نیشانجی پاشا» şeklindedir. Türkçe Divan dibacesi var. 4b de başlar, 9a da biter. Sonra kasideler gelir (var. 48b ye kadar). Üç yapraklık bir farsça şiirler kısmı da vardır (var. 48b-51b). Bunu gazeliyat takip etmektedir.

Son varakta Divan, Fuzûlî'nin şu arapça şiirle tamamlanıyor :

قد ذاب من الفراق حمي ودمي
 وازداد من الشوق اليكم المي
 كم اكتب قصتي اليكم بدمي
 كم اصبر ياليت وجودي عدمي

Ketebe, mektubun ve divanın cemazilâhâr 1101/Mart 1690 da istinsah edildiğini gösteriyor.

C. (*K Nūshası*). 1342/1924 te Yeni Şark Kütüphanesi tarafından bastırılan Külliyyat-ı Fuzûlî'nin s. 99-103 ü arasında bulunan Şikâyetnâme :- not 4 ve 5 te de belirtildiği gibi- 1308 ve 1328 tabılarının aynıdır. Ve esas itibarı ile, bu basmalar da yazma nüshalardan alınmış olmak hasabile, pek âlâ karşılaştırmalarda kullanılabilirler düşüncesi ile, bunlardan istifade edilmiştir.

Biz neşrimizde Şikâyetnâme için : az yukarda da söylediğimiz gibi V nüshası dediğimiz *Veliyüddin yazması* ile L nüshası dediğimiz *Lâlâ İsmail yazmasını* ve K nüshası adını verdiğimiz *1924 basımını* esas olarak almış bulunuyoruz.

2. Musul Mirlivâsı Ahmet Bey Mektubunun, şimdiye kadar, o da muhatap tayin edilmeden bilinen tek sureti : *Kütahyada Vâhit Paşa Kütüphanesindeki* 5535 numaralı münşeat mecmuasındaydı (var. 284a-285b).

Fuzûlî Hayatı ve Şahsiyeti adı ile 1944 te hazırladığımız doktora tezinde ilk defa bahis mevzuu ve nakil ettiğimiz bu iştiyaknâme : 1945 kasımında *Kemal Edip Ünsel* tarafından «Fuzûlî'nin bilinmeyen bir mektubu» başlığı ile yayınlanmıştır (Bk. not 6 ve II, 2.). Bu nüshanın Türk Dili Belleten'inde kısa bir tavsifi de yapılmıştır. Vâhit Paşa Kütüphanesindeki suret, esasen eksik ve hatalı olduğu gibi, neşir sırasında da bazı mürettip hatalarına ve atlamalara uğradığından epeyi kusurlu kalmıştır.

Bir az-yukarıda tavsifini yaptığımız Veliyüddin Kütüphanesindeki Mecmuat-ül-mekâtîb'in tetkiki sırasında : «جوابنامه مكتوب احمد بك ميرلواء موصل اشتياقنامه از جانب مولانا فضولى بغدادى رحمه» başlıklı bir mektupla karşılaştık (var. 35b-36b). İşte bu : «Fuzûlî'nin bilinmeyen mektubu» nun yeni ve neşredilene nazaran daha tam bir nüshasından başka bir iştiyaknâme değildir.

Biz ayrıca yine bu mecmua içinde, bir az evvel işaret ettiğimiz, *Selim II den İran Şahına* gönderilen bir mektuba alınan Fuzûlî'nin bu iştiyaknâmesindeki altı beyte de dikkat ettik (var. 98a).

Veliyüddin nüshasını : V, *Vâhit Paşa nüshasını* : H ve Şah'a gönderilen mektupdaki *beyitleri de* VT ile gösterdik

Neşrimizde Veliyüddin yazması esas olmakla beraber, Vâhit Paşa yazması da gözden ırak tutulmamıştır.

3. Bağdad Valisi Ayas Paşa'ya yazılan mektubun mevcudiyetine bir cümle ile *Prof. Dr. M. Fuad Köprülü* de son aylarda temas etmiş bulunmaktadır (İslâm Ansiklopedisi, 37. cüz, Fuzûlî Maddesi, s. 697).

Bu muhabbetnâmenin biricik sureti : tavsifini yapmış bulunduğumuz Veliyüddin Kütüphanesindeki *Mecmû'at-ül-mekâtib'*-in 30. varakındadır. İlk defa burada yayımlanmaktadır.

4. Kadı Âlâüddin Mektubunun nüshasına geçen yaza kadar memleketimizde rastlanmamıştır. *M. Fuad Köprülü* tarafından, kaynak zikredilmeden, Leningrad'daki Fuzûlî Külliyyatında mevent olduğu bildirilen (İslâm Ansiklopedisi, yukarıda gösterilen yer) ve *Kemal Edip Ünsel'ce* de bir defa «Kadı Âlâüddin ve oğlunun doğması» (Bk. Türk Dili Belleni, not 6 da geçen yerde, s. 384) adlı bir eser olarak anılan, bir defa da «Kadı Âlâüddin Hikâyesi» diye kaydedilen (Bk. Fuzûlî'nin bilinmiyen bir farsça kasidesi, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, c. IV, sayı : 3 ten ayrı basım) bu mektubun iyi ve sahih bir yazmasını : *Süleymaniye Esat Efendi Kütüphanesinde* 3790 numaralı mecmua içinde bulduk.

Kahve rengi, sırtı vişne çürüğü meşin kaplı, basit şemseli, miklepli bir kabı bulunan bu Mecmua-i Resâil'in kâğıdı az saykallıdır. Kullanılan yazılar talik ve nesihdir. S. Ölç. 195×107 Mm. dir. Satır adedi, sayfalarda muhtelifdir. Tamamı 197 varaktan ibarettir, Vâkıf mührü vardır.

Baştaftaki fevâit kısmında, «*السلامة والسلامة*» diye başlıyan ve mecmuadaki risalelerin umumî mahiyeti ile tahrir mahallerinden ve tarihlerinden bahseden bir sayfalık yazı vardır ki : ard-arda gelen iki varakta da pek az farkla tekrar edilmiştir. Birinci defasında aynı zamanda sayfa sonuna bir de fihrist mahiyetinde

mecmua muhteviyatı yazılmışsa da, eksiktir. Sözelimi Fuzûlî'nin mektubuna burada işaret edilmemiştir.

Yine favait kısmında Farsça bir iki küçük manzum parça ile Türkçe bir kıta ve Bağda'da 962-63/1555-56 tarihinde azim bir taun çıktığına dair kayıt vardır.

Mecmua *Abdülcemil b. Necef el-Bağdadi* elile tahrir edilmiştir. Zahriyeye göre: istinsah işi 998 Ramazanı/1590 Temmuzunda *İstanbulda* başlamış ve 999/1591 de *Trabzon'da* tamamlanmıştır.

Mecmuanın içinde 996 da *Urfada* (var. 56a), 997 de *Âmid'de* (var. 97a) istinsah edilen risalecikler de vardır.

'Abdülcemil b. Necef al-Bağdadi'nin Trabzon Valisi İskender Paşa oğlu *Mehmed Paşanın* adamlarından olduğu ve veli-nimeti ile İstanbuldan deniz yolu ile Trabzona gittiği mecmuadaki muhtelif kayıtlardan anlaşılıyor.

Fevaitteki bir nota göre de 18 nisana rashyan 19 Şaban 1003 tarihinde, müstensihin bir oğlu doğmuş ve *Mehmed Said* adı konulmuştur.

Mecmuada Farsça, Arapça ve Türkçe kullanılmıştır. Son varaklardan birinde «*لحزروه الحقيق*» işaretile *Zihni* isimli bir şairin hatt-ı desti ile muharrer oldukça güzel bir gazel vardır (var. 196b).

Mecmua muhteviyatı: zahriyede de işaret edildiği şekilde tefsir, hadis, mücerrep dualar, şiirlerle ilgili olduğu gibi şayanı dikkat bazı yazılar ve mektuplarla da süslenmiştir. Bu arada *Ebüssuûd Efendinin* Halifeden tavâfı Beyt-ül-harâm ve ziyâret-i Ravza-i muṭahhara için izin istida eden yazısının sureti (var. 99b), Semaniye mansıbı ile tekrim olunanlara tebrik yolunda mektup ve saire de vardır. Ayrıca mevcut bir risale çalışmayı öğme ve tenbelliği yerme babındadır ki, incelenmeğe değer (var. 139 v. d.).

Fuzûlî'nin Kadı Âlâüddin'e Mektubu var. 98 dedir.

Neşrettiğimiz her dört mektupta, müstensih hatalarını da yer yer düzeltmeğe ayrıca gayret ettik. Tek nüsha olmıyanlarda usulüne göre farkları gösterdiğimiz gibi, daima müellifin kaleminden çıkması muhtemel olanı düşünerek, ona göre hareket ettik. Esas alınan nüshada sanatkârın tarzına aykırı ifadeye raslandığı ve

ya diğer nüshalarda daha uygun manalı sözler bulunduğu zaman, onlar alınmıştır. Bizim aslına daha uygun bularak kendi koyduğumuz kelimelerle nüsha farklarını, haşiyelerde kolayca takip mümkündür. Tek nüshalar için de : düzeltmeler ve istinsah hataları haşiyelerde gösterilmiştir.

★

IV. Mektup Metinleri

A

Mektüb-i hikmet-üslüb ez-zebân-i efşah-el-fuşahâ ve 'ş-şu'arâ' Mevlânâ Fuzûlî رحمه الله عليه be-hıdmet-i Hazret-i Nişancı Paşa Celâl-Zâde شاه عظم الله شانہ

- 3 (مکتوب حکمت اسلوب از زبان افصح الفصحا والشعرا مولانا فضولى رحمه الله عليه بخدمت حضرت نشانجی پاشا جلال زاده عظم الله شانہ)
- 6 Mâlik-i mülk-ārây-i 'âlem ve hâkim-i hikmet-fezây-i ekâlim-i hikem ma'mûre-i cihânı vaqf-ı erbâb-ı istirzâk edüb tevliyetin mülük-i 'adalet-şî'âr ve hükâm-ı merhamet-dişâra tefviz etdükce ve hânîkâh-ı tengnâ-yi 'arşa-i
- 9 imkânda âsar-i erbâb-ı istihkâk olub her ferdine miqdârınca hızanê-i gaybdan vazife-i müstemirre yetdükce ol mümlî-i erkâm-ı Dîvân-ı Hılâfetün kalem-i müşg-bârları miftâh-ı künüz-i erzâk-ı aşhâb-ı istihkâk ola ve
- 12 ol nâkil-i a'lâm-i istihkâm-bünyân-ı salţanatuñ raqam-ı 'anber-nişârlarında hadâyık-ı ahdâk-ı erbâb-ı nazâr
- 15 beşâret bula. Şerh-i şemme-i senâ ve ref'î ruq'a-i şimedu'adan şoñra

1-4 Mektüb-i V : Mektüb-i Mevlânâ Fuzûlî be-hıdmet-i Nişancı Paşa L Mektüb-i hikmet-üslüb ez-zebân-i efşah-eş-şu'arâ Mevlânâ Fuzûlî-i Bağdâdi رحمه الله عليه be-hıdmet-i hazret-i Nişancı Paşa K || 6 hikem VL : — K || erbâb-ı V : — LK || 8 etdükce VK : etdükde L || 9 istihkâk LK: istirzâk V || 12 aşhâb-ı L : erbâb VK || ve LK : — V || 15 bula VK: birle L || şemme-i ruq'a-i K : şemme-i senâ ve ref'î L, — V

(Meşnevi)

- 18 'Arz eder hâk-sâr-ı bî-mıkdâr
Bende-i kem-terin Fuzûlî-i zâr
Ki muķim-i maķâm-ı 'uzlet iken
- 21 Sâkin-i güşe-i kanâ'at iken
Başuma düşdi câh sevdâsı
Zevķ-i ehl-i tama' temennâsı
- 24 Heves-i kesb-i neng-ü-nâm etdüm
Taleb-i rif'at-i maķâm etdüm
İstedüm kim 'ulüvv-i kâdr bulam
- 27 Mazhar-ı lâtf-u Pâdişâh olam
Bilmedüm kim şikeste-hâl oluram
Hased ehline pây-mâl oluram
- 30 Tama' eşrâra hâdim olmağ imiş
Süfehâya mülâzim olmağ imiş
Kim ki Allâhdan ibâ eyler
- 33 Ğayrı dergâha ilticâ eyler
Hâşılı zillet-ü-haşâret olur
Raht-ı ümmidi ye'se ğâret olur

36 (Nesr)

- Elhâşıl fark-ı iktidârımı efser-i kanâ'at ile ve kâleb-i
i'tibârımı hıl'at-i 'uzlet ile müzeyyen kılub ve temlik-i
- 39 'avâlim-i ma'nâyî teşhîr-i eķâlîm-i şüretden yegrek bilüb
pâdişâh-ı mülk-i istiĝnâ ve hâkim-i 'alel'itlâķ-ı memâlik-i
faķr-ü-fenâ iken cevher-i zâtum iķtizâ-yi tekmiî edüb
- 42 ve şüret-i sülükümden reng-i tevekkül gidüb 'âlem-i
himmetden bu sürüşa mülhem oldum ve bu ilhâmı işĝâ
kıldum ki ey ğâfil 'âlem-i şüret mazhar-ı şifât-ı İlahîdür
- 45 ve mehbe't-i envâr-ı huzûzât-ı nâ-mütenâhî. Her âyîne
mülk melekütdan münfek olmaz ve haşâyış-i mülkden
behre-mend olmayan serâ'ir-i melekûta dest-res bulmaz.
- 48 Lâ-cerem hukkâm-ı mülke tevessül mücib-i huşul-i me-

17 meşnevi V: nazım L, — K || 21 kanâ'at LK: ferâĝat V ||
26 kim L: ki VK || 27 Pâdişâh VK: Pâdişâhî L || 29 ehline
LK: ehlini V || 35 ye'se LK: bâba V || 36 nesr: — VKL || 42
gidüb VK: — L || 44 şüret VK: muķarrerât L || İlahîdür VK:
Allâhdür L || 45 nâ-mütenâhî LK: + dür V

vāhibdür ve mülük-i 'aşra tevaşşul bâ'ış-i vuşul-i meṭā-
libdür ve ḥadīs-i şahīḥdur السلطان ظل الله andan istiḡnā
51 ḥatādur ve ḥaber-i şariḥdür لارتبة فوق رتبة السلطان الالني
serir-i ḥükümeti ḥaḳıḳatde mesned-i imāmetdür
54 fetdür ve serir-i ḥükümeti ḥaḳıḳatde mesned-i imāmetdür
(Ḳit'a)

Pādişāh-ı baḫr-ü-ber Sultān Süleymān-ı Veli
57 Ol ki maḫz-ı 'addür zāt-ı vilāyet-perveri
Ḥālī andan olmasun yā Rab vilāyeṭ tā-ebed
Kim vilāyetden degül ḥālī şafā-yi cevheri

60 Elkişsa bu taḫrik ile dergāh-ı mu'allādan bir naşibe
ḫālib olub ve erkān-ı devletden sa'adet-i imdād ve
şeref-i is'ād bulub doḳuz eflāke pā-yi istiḡna urur iken
63 evkāfdan doḳuz aḳçe vazifeye ḳanā'at ḳılub 'arḫ aldum
ve berāt-ı iḫün dergāh-ı 'ālem-penāha irsāl edüb vuşū-
lüne mutaraşşıd oldum. Müddet-i tarāşşud münḳazī
66 olduḳda ve eyyām-ı intiḫār ser-encām bulduḳda mü-
beşşirler ki müjde-i ḫuşul-i maḳşad yetürdiler baña
bir mişāl-i meymün ve berāt-ı ḫümāyün getürdiler
69 ḫilye-i ma'arifle ārāste ve ziver-i 'avāṭifle pīrāste 'anber-i
sevādında şıbgat-i والليل اذا سجي ve kāfür-i beyāzında
şafvet-i والصبح اذا تجلى şahifesinde suṭur-i ḫaṭ seḫā'ib-i
72 emṭār-ı mevāhib ve ḫuṭuṭunde efrād-ı noḳaṭ kel'ke-
vākib-i envār-i meṭālib meşābe-i şadef-i dürrī idi
lü'lü'-i sirāb ile memlü deryā-yi mekārım temevvüci
75 kenāra şalmış ve müşābih-i nāfe-i Ḥuten müşg-ü nāb
ile dolu ḳāyid-i 'izz-ü-iḫtirām ile vārid olmuş. Fāti-
ḫa-i 'unvānı kerime-i هو الحق المبين ve ḫātime-i tāriḫi

50 şahīḥdur VK: + ki L || andan VL: ve andan K || 51 şariḥ
dür V: + ki LK || 52 nā-revā VL: + dür K || 55 Ḳit'a LK: beyit
V || 62 pā-yi K: — VL || 67 ḫuşul-i maḳşad V: teşrif-i beşaret
LK || 69 'avāṭifle V: irfān ile LḲ || 70 ve LK: — V || 71 şahife-
sinde VK: — L || 72 noḳaṭ K: noḳta-i VL || 73 kel'kevākib-i Lk:
kevākib V || envār-i VL: umūr-u K || meṭālib VL: meṭālibi K || dürrī
VL: — K || 74 temevvüci VL: temevvüc edüb K || 75 müşābih-i
V: mümāsıl-i LK || Ḥuten LK: — V || 76 dolu: dolub VKL || 77 ve K: — VL

- 78 ذلك فضل الله يؤتيه الغاية للمتقين gāyet-i maẓmūnu
 nihāyet-i mefhūmu من يشاء والله ذو الفضل العظيم
 انه من سليمان وانه بسم الله الرحمن الرحيم
- 81 (Nazm)
 Zihī misāl-i şerif-ü-nişān-ı ‘ālī-şān
 Zihī mürāsele-i zevk-bağs-ü-feyż-resān
- 84 Zihī hilāl-i sipihr-i ‘avātif-ü-eşfāk
 Zihī kilid-i künüz-i merāhim-ü-ihsān
 Zihī şahife-i şāfi-dil-ü-şafā-engiz
- 87 Zihī ceride-i ‘anber-nisār-ü-müşg-efşān
 (Nesr)
 Hāḡkā ki ol āyet-i raḡmet nuzūlünden ḡātır-ı fātire
 bir nev^c meserret sirāyet etdi ki vaşfi ḡāric-i iḡāḡa-i
 taḡrirdür ve ol sermāye-i devlet vuşūlünden ḡalb-i
 münkesire bir sürür yetdi ki zikri mā-fevḡ-i iḡtimāl-i
 taḡrirdür
- 93 (Beyt)
 Nefse anuñla yeten zevḡden oldum āḡāh
- 96 قلت انى لك قالت هو من عند الله
 (Nesr)
 Mücmelen ümīd-i temām ile iḡtiyārsuz durdum ve
 ibrāz-ı ḡükm için mütevellī-i evḡāf ḡuzūruna yüz urdum.
 Elḡāḡ mütevellī mülākātına fırsat düşmedi ve anuñ
 dāmen-i mülāzemetine dest-i neyl irişmedi. Ammā dī-
 vān-ı iblāḡına teheccüm etdüm.Çün enḡas-i evḡātıda
 102 eż‘af-ı aḡvāl ile ḡuzūrlarına gitdüm bir cem^c gördüm

78 ذلك LK: — VL || maẓmūnu LK: — VL || الغاية للمتقين K: لا غاية الا للمتقين VL ||
 V || 81 nazm LK: — V || 83 ü KL: — V || 84 hilāl VK: celāl L ||
 avātif-ü VK: ü-avātif L || 85 kilid-i LK: hilāl-ı V || 86 şāfi-dil-ü: ḡāl-i dil V şāfi-dil K şāf-dil-ü L || 87 ü LK: — V || 88 nesr: —
 VLK || 89 nuzūlünden V: nuzūlünde LK || 90 bir nev^c meserret K: bir sürür V bin sürür L || vaşfi V: + ḡābil-i taḡrīr degül ve KL ||
 91 ve VL: — K || vuşūlünden VK: vuşūlünde L || 97 nesr: — VLK || 101-102 divān-ı iblāḡına VL: divān-el-belāḡata K || evḡātıda
 LK: evḡātından V || 103 eż‘af-ı aḡvāl ile V: ve eż‘af-ı ḡālātde LK ||

- 105 hikāyetleri perişān ne şafādan anda eser ve ne sıdḡdan
anda nişān var. Cem'iyetleri dām-ı ḡiyel ḡuzzār-ı
meclisleri اولئك كالانعام بل هم اضل harekāt-ı nā-hem-
vārları meşābe-i sūhān-ı rūḡ ve kelimāt-ı pūr-āzārları
108 müşābih-i emvāc-ı Tūfān-ı Nūḡ. Selām verdüm rüşvet
degüldür deyu almadılar, ḡüküm gösterdüm fā'idesüzdür
deyu mültefit olmadılar. Egerçi zāhirde şüret-i iḡā'at gös-
111 terdiler ammā zebān-ı ḡāl ile cemī'-i su'ālūme cevāb
verdiler. Dedüm يا ايها الاصحاب bu ne fi'l-i ḡaḡā ve çin-i
ebrüdur dediler muttaşıl 'ādetümüz budur. Dedüm
114 benüm re'āyetüm vācib görmüşler ve baña berāt-ı te-
ḡā'ud vermişler ki evḡāfdan همیشه behre-mend olām
ve Pādişāha ferāḡatle du'ā kılam. Dediler ey miskin
117 senün mezālīmüne girmişler ve saña sermāye-i tere-
düd vermişler ki müdām bi-fā'ide cidāl edesin ve nāmü-
bārek yüzler görüb nā-mülāyim sözler işidesin. Dedüm
120 berātumuñ maẓmūnu niçün şüret bulmaz. Dediler zevā-
yiddür ḡuşūli mümkün olmaz. Dedüm böyle evḡāf ze-
vāyidsüz olur mı? Dediler zarūriyyāt-ı Āstāneden ziyāde
123 ḡalursa bizden ḡalır mı? Dedüm vaḡf mālın ziyāde
taşarruf etmek vebāldür. Dediler aḡçemüzle şatun almı-
şuz bize ḡalāldür. Dedüm ḡisāb alsalar bu sülükünüzün
126 fesādı bulunur. Dediler bu ḡisāb kıyametde alınur. De-
düdü dünyāda daḡi ḡisāb olur zīrā ḡaberin işitmişüz.
Dediler andan daḡi bākümüz yoḡdur kätibleri rāzi et-
129 mişüz. Gördüm ki su'ālūme cevābdan ḡayri nesne ver-
mezler ve bu berāt ile ḡācetüm revā görmezler nāḡār
terk-i mücādele kıldum ve me'yūs-u-maḡrüm ḡuşe-i

104 anda LK: elinde V || 107 pūr-āzārları VK: pūr-āvāzları L ||
108 müşābih-i LK : meşābe-i V || 110 şüret-i LK : — V || 113 muttaşıl
'ādetümüz V : muttaşıl bizüm 'ādetümüz LK || 114 re'āyetüm VL :
re'āyetümi K || 115 evḡāfdan VL : ondan K || 117 saña V : —
LK || 118 bi-fā'ide V : fā'idesüz LK || 121 ḡuşūli LK : vuşūli V ||
123 ḡalursa LK : ḡalmasa V || 125 alsalar LK : alalar V || sülū-
künüzün LK : sülükünüz V || 127 zīrā VL : — K || 128 yoḡdur KL :
yoḡ V || 130 ve bu LK : deyu V || ḡācetüm revā V : ḡācetüm revā
kılmāḡın revā LK

- 132 'uzletüme çekildüm. Ben berätumdan ihānet çekdügüm.
içün andan münfa'il berätum benden fā'idēsüz 'azāb
gördüğü için benden hacil ol şahid-i mecrüh gibi tak-
135 rirden peşimān ben müdde'i-i kâzib gibi teşnî' den perişān
ol āyet-i mensüh gibi memnū'ül-'amel ben ümmet-i
memsüh gibi maqtū'ül-emel

138 (Kıt'a)

- Ben āna fitne ol baña āfet
Müteneffir ben andan ol benden
141 Ben āna guşsa ol baña miḥnet
Mütenekkir ben andan ol benden

(Nesr)

- 144 Elkışsa şiddet-i hirmān kemāle yetdükde ve deryā-yi
ḥayret tuğyan etdükde ḥatıruma bu yetdi ve ḳalbüme
bu ma'nî sirāyet etdi ki elbette maṭla'ı mekārîmden
147 ṭālî' olan āfitāb-ı mekrümet ihticāb-ı şehāb-ı tîreyi ḳa-
bül etmez ve menba'ı merāḥîmden tereşsuḥ ḳılan zülāl-i
merḥamet gird-bād-ı tezelzüldeñ ḡubār-ı fenā tutmaz.
150 'An-ḳarîb mānî'ine mānî' bulunur ve dāfi'ine dāfi' zāhir
olur.

(Kıt'a)

- 153 Ḥāşe lillāh kim ferāğat küncünün sükkānına
Maṭraḥ-ı mekr ola der-gāh-ı ḥilāfet-destgāh
Ḥāşe lillāh kim ḳanā'at gencinün müştāḳına
156 Ejder-i bî-dād ola tuğrā-yi ḥükm-i Pādişāh

(Nesr)

- 159 Hudāvendā maḥfi buyurulmaya ve mestür olunmaya ki vā-
rid olan berāt-ı Hümāyün mazmūnu irsāl olunan 'arza

133 andan K: — VL || 134 gördüğü için benden K: verdüğü için
VL || 137 memsüh KL: mensüh V || 138 Kıt'a K: beyit V, — L ||
143 nesr: — VLK || 144 elkışsa K: — VL || 145 ḥayret KL: ḥayretüm
V || 146 ki VK: — L || maṭla'ı VL: meṭālî-ı K || 147 ṭālî' LK: meṭālî'
V || 149 fenā LK: — V || 150 — mānî'ine... zāhir VL: mānî' ref'
bulur ve dāfi' def' K || 152 kıt'a LK: beyit V || 153 ferāğat LK:
ḳanā'at V || sükkānına VK: müştāḳına L || 155 ḳanā'at LK: ferāğat
V || müştāḳına VK: sükkānına L || 157 nesr: — VLK || 158 olun-
maya LK: olmaya V

- muṭābık olmayub ‘ibāretinde lâfz-ı zevāyid vākı‘ olmuşdur
 ve lâfz-ı zevāyiddür ki anuñ mizān-ı taşarrufda mıkđā-
 162 rin nākış kılmışdur. Filvākı‘ eger lâfz-ı zevāyidden garaž
 bu ise ki vezā‘if-i huddām ve revātib-i erbāb-ı tekā‘ud
 ve iħrācāt-ı ‘alīk-ud-devāb ve ‘alef-i ‘avāmil ve mā-
 165 yuħtāc ħafr-ü-binādan şoñra bendeye fā‘ide müterettib
 ola ħaķıķatde der-gāh-ı mu‘allādan böyle işāret olun-
 maķđur ki bende-i vācib-ut-taķşir Fuzūli-i ħaķir isti‘dād-ı
 163 tekāddüm ve istiħķāķ-ı tekerrüm da‘vāsın kıtur iken
 ve kendüzin ekser-i erbāb-ı istiħķāķdan muķaddem bilür
 iken merħamet-i mülükānem ve mekrümet-i ħusrevānem
 171 zühūra gelüb bu berāt-ı şehāvet-āyātı verdüm ve bu-
 yurdum ki min-ba‘d rütbe-i iķtidārın ve pāye-i i‘tibārın
 cemī‘-i gedālardan belki behāyimden ve taşdan ve top-
 174 raķdan eħass-ü-ednā bile ve biħüde taşarruf-u berāt
 kılmayub mertebesinden ħaber-dār ola. Ĥaķķā ki bu
 vākı‘ada benüm çekdügüm renc-ü-melālet eddügüm ħarc-
 177 u-ħasāret için degül maħzā tahririnde Ĥazretünüz çek-
 dügi emek içündür ki zāyi‘ oldu. Nidelüm elden ne gelür
 ħızāne-i ħaybden ‘ivāz müyesser ola ve ķālem-i ķazā
 180 tedārük kıla

(Mesnevi)

- Serverā gerdış-i sipihr-i kebüd
 183 Dā‘im olmaz muvāfık-ı maķşūd
 Bađlamaz her şüküfe mīve-i ter
 Ekseri bitdügi yerinde iter
 186 Gerçi endüh-u-miħnetüm çokdur
 Hiç kimden şikāyetüm yokdur

160-161 ‘ibāretinde ... mizān V: — LK || taşarrufda LK: taşarruf
 V || mıkđarın V: — LK || 162 kılmışdur V: ħalmışdur LK ||
 164 ‘avāmil ve mā VK: — L || 165 bendeye VK: bendeye bir
 L || müterettib K: müretteb V,—L || 166 ħaķıķatde LK: bu şüretde
 V || 167 vācib-ut-taķşir K: vācib-ut-taħķir VL || isti‘dād-ı VL:
 isti‘dām-ı K || 169 kendüzin VL: kendüsin K || 171 gelüb K: ge-
 tirüb VL || 176 çekdügüm ... melālet: melālet çekdügüm renc-ü
 VL çekdügüm renc-i melālet-ü K || 177 degül V: + dür LK || 179
 ħızāne-i ħaybden V: — LK || 181 mesnevi V: Kıt‘a LK || 183
 dā‘im VK: her giz L || muvāfık-ı VL: muvāffaķ-ı K || 185 bitdügi
 LK: yetdügi V || iter K: yiter VL

- 189 Tālî'ümdür banā cefā yetüren
Her bir ânında biñ belā getüren
Yoksa der-gāh-ı Pādīşāh-ı zemān
192 Lûţfa menba'dürür mürüvvete kân
Var ümîdüm ki ol bülend-mağām
Ola pâyende tā zemān-ı kıyām
Ser-ferāz ola cümle a'yānı
195 Bî-tezelzül cemî'-i erkānı

دم بدم دولتت مجدد باد
بالتی وآله الامجاد

B

Cevāb-nāme-i mektüb-i Ahmed Beg Mir-livā'-i Muşul iştiyāk-nāme
ez-cānib-i Mevlānā Fuzūli-i Bağdādī raḥimehu

3 (جوابنامه مکتوب احمد بك ميرلواء موصل اشتياق نامه از جانب مولانا فضولى

بغدادى رحمه)

- 6 Şükr kim re'yümce devrān etdi çarḥ-ı çenberī
Tālî' oldu feyż bürcinden sa'adet aḥteri
Geldi nā-geh bir hümāyün t̄a'ir-i ferḥunde-fāl
Ziver almış bir mübārek nāmeden bāl-ü-peri
9 Maţla'-i envār-ı behcet maḡhar-ı āsar-ı feyż
İhtimāl-i naḡşdan 'ārī ma'āyibden berī
Fevz-ü-re'fet nuşaşı lûţf-u- kerem mecmū'ası
12 Fazl t̄ümārı hünēr dīvānı ḥikmet defteri
Hem sevād-ı nūr-baḡşı zulmet-i Āb-ı Ḥayāt
Hem beyāz-ı rüşeni āyine-i İskenderī
15 Rāḡat-i dil ḥıfzına ḡat ḡat derünı bir ḥişār
Leşker-i ḡam def'ine şaf şaf ḡuḡūtı bir çeri

188 yetüren V: getüren LK || 189 bir ânında VK: berātında
L || 196-197 V:—LK.

1—2 Cevāb-nāme-i... raḥimehu V: mektüb-i manzüm-ü-men-
şür-i Mevlānā Fuzūli raḡmet'ullāhi 'aleyh H || 5 devrān H: — V ||
8 almış V: etmiş HVT || nāmeden VVT: nāme-yi H || bāl-ü HVT:
bāl-i V || 9 maţla-i HVT: maţlaı V || 11 fevz-ü- HVT: fevz-i V ||
lûţf-u- HVT: lûţf-i V || 12 t̄ümārı VVT: dīvānı H || dīvānı VVT:
t̄ümārı H || 14 rüşeni VH: rüşen ez VT

- 18 Filmeşel her satrı bir naḥl-i ma'ārif mīvesi
Mücmelen her lāfzı bir dürc-i ma'ānī gevheri
Mescid-i Aḳşa gibi pākīze şaḥn-ı soffası
21 Şaf şaf olmuş satırlardan pāye pāye minberi
Vā'iz-i idrākūn ol minberde taḳrīr etdügi
Bir du'ā kim şubḥ-u-şām olmuş melā'ik ezberi
24 Kaşı nūn ḳaddi elif gīsūları cīm aḡzı mīm
Bir semen-ber nāzenin maḥbūba beñzer peykeri
Sırrı ifşāsında ḳılmış aḡzınūn terkin devāt
27 Kesbi sa'yinde dökülmüş ḥāme alınūn teri
Satırlardur muntaḳam yā her biri bir riştedür
Kim dizilmişdür aña esrār-ı ḥikmet cevheri
30 Vālih olmuş şafha-i ruḥsārına ehl-i naḳar
Tāze gelmiş çihre-i pākine ḥaḫḫ-ı 'anberi
Sözmidür merḳūm yā bīmāra göndermiş ḥakīm
33 Kāḡaza şarub biraz pāre nebāt-ı sükkeri
Dil-güşādūr neş'esi gūyā ki mażmūnundadır
Müşulī şahbālarūn keyfiyyet-i cān-perveri
36 Yoḥsa taḫrīrin ḳılan Müşul meyinden nūş edüb
Mestlik vaḳtinde ol maḥbūba vermiş zīveri
Genc-i gevherdür gedālar nezri olmuş ḥıfz için
39 Möhr urmuşlar anūn üstüne Beg Ḥazretleri
Ol felek- rif'at ki andan şadır olmaz ḡayr-ı ḥayr
Yaḫşi fi'lūn yoḫdur andan özge aḫlā maşdarı
42 Var ümidüm ki cemī'-i bī-nevālar üstüne
Tā-ebed memdūd ola zıll-i 'uḫḫet-güsteri

(Negr)

- 45 Ḥin-i ḥayret-i ḥirmān ve evān-ı hevān-ı hicran ki lisāna
ḳuvvet-i iḳtidā-yi cenān ve cenāna ḳudret-i ihtidā-yi
lisān mute'azzir idi ḳavāfil-i mesālik-i maḫz-i elḫāf ve
revāḫil-i merāḫil-i 'ayn-i aḫḫāf ile ihdā ve ithāf olunan
48 emti'a-i aḫbār-ı şıḫḫat ve cevāhir-i āsar-i behcetūnüz
ḫüsn-ü vürūdu ile muḫarrik-i selāsil-i 'ubūdiyyet ve

19 soffası H: şafhası V || 21 idrākūn H: — V || 25-26 sırrı...
teri V: — H || 28 cevheri V: gevheri H || 27-34 V: mısra tertibi
H de 27-28, 33-34, 29-32 || 33 neş'esi: menşesi V menşe'i H ||
35-36 yoḥsa... zīveri V: — H || nūş edüb: — V || 39 ḡayr-ı H:
maḫz-ıV || 43 negr: — VH || 44 evān-ı V: aḫzān-ı H || hevān-ı V: eh-
vān-ı H || 45 iḳtidā-yı V: iḳtidār-ı H || cenān H: ḥayāt V || 49
selāsil-i V: silsile-i H

- 51 müceddid-i kavānīn-i muhālaşatumuz düşüb ol tarz hāme-i müşg-bāruñ ve ol nakş nāme-i meserret-āsāruñ her satrı 'urūc-i rütbe-i iktidāra bir nerdibān ve her lāfzı huşūl-i derece-i itibāra bir müjde-resān olmağın hıred-i hord-miğ-
- 54 dār ve 'aql-ı 'ākılı-şī'ār bu 'izzet ihtimālin mütecāviz-ül-'ade ve bu devlet istihşālin havşaladan ziyāde görüb garka-i deryā-yi hayret ve ser-geşte-i bādiye-i dehşet
- 57 olmağda iken dest-i ğayret dāmen-i himmet tutub lāzım etdi ki istikbāl-i idrāk-i mażmūnuna cevher-i cān ve gevher-i revān nişār oluna ammā yine 'umūm-ı 'ināyetūñüzden zimmetümüzde olan senālaruñ ve şümūl-i şefaķatūñüzden niyyetümüzde olan du'ālaruñ tahvīf-i tevķifi müsted'i-i istibķā-yi hayātumuz ve mümidd-i istihķām-ı sebātumuz vāķī' oldı. İstid'ā olunur ki hemvāre mażalle-i 'ulūvv-i rif'at ve sūrādiķ-i sümūvv-i devlet aţnāb-ı me'āsir-i hūsn-i fi'āl ve evtād-ı netāyic-i lūtf-i
- 66 hışāl ile mefāriķ-i kaffe-i zevi-l-i'tikāda ve rū'ūs-ı 'amme-i ūli-l-encāda muzıl ve mümted ola ve hemişe hadiķa-i hadaķa-i erbāb-ı nazār ve cinān-ı cenān-ı aşhāb-i hūner reşehā-ı emţār-ı āşār-ı merāhim ve nefehāt-ı ezhār-ı izhār-ı meķārimūñüzden nezāret bula. Hāķķā ki zemān-i mübā'adet-i mülāzemetūñüzde müstemir olan evķāt-ı zemīm ve hengām-ı mülāzemet-i mübā'adetūñüzde geķen sāt-ı ğayr-ı selīme ne ķābil-i iħāṭa-i tahrīr ve ne dāhil-i havza-i ķabūl-i taķrīrdür. Eger kūdūret-i külbe-i aħzān def'ine 'azimet-i būstān muşammem olunsa bu firāķ eserinden sine-i cūyibār çāk ve dide-i havz nem-nāk ve nihāl-i turunc tūrş-rūy ve
- 78 nahl-i ħurma perişān-mūy görünüb ne sebzelerde ferahdan bir reņg bulunur ve ne bülbüllerde neşātdan

54 'ākılı-şī'ār H : 'ākile-şī'ār V || ihtimālin H : ihtimāl-i V || 55 devlet V : yolda H || havşaladan V : huşūldan H || 56 dehşet H : vahşet V || 61-62 tevķifi V : tevfiķı H || 62 istibķā-yi V : istifā-yi H || 65 aţnāb-ı H : aħbār-ı V || 66 zevi-l-i'tikāda H : zevi itikāda V || 67 ūli-l-encāde H : ūli-l-ittihād V || 68 nazār V : nazāra H || 70 nazāret V : nazāret H || 71-72 mübā'adet-i . . . mülāzemet-i V : — H || 72-73 mübā'adetūñüzde V : + n H || 74 ķabūl-i V : — H || 77 ve nihāl-i V : — H || 79 bulunur V : — H

- 81 bir aheng. Ve eger melâlet-i bâğ-ı 'adim-ül-ferâğ def'ine
sâkin-i külbe-i ahzân olmak murâd olunsa bu iştiyâk
istilâsından dil-i şem' sūzân ve ciger-i pervâne biryân
84 görünüb revzenleri âh-ı serd çekmekte ve divârları
gerd-i küdüret dökmekdedür. Göz huzûruñuzda olan
temettü'leri uyğuda görmege kâni'dür ammâ girye-i
87 bî-ihtiyâr uyğuya mâni'dür ve hâtıra müşâhedeñüz ta-
hayyülde hâşıldur ammâ ne hâşıl tahayyül edüb ta-
hammül etmek müşkildür

(Kıt'a)

- 90 Ger şerh-i ğam eylesem aña pâyân yok
Ver şabr-ı hem eylesem aña dermân yok
Çün tecrîbe eyledüm vişâlünden ğayr
93 Endüh-i firâk derdine dermân yok

- 96 Tevaqqu' ki matla'ı letâ'if-i Rabbânî ve meşriğ-i 'avâ-
tîf-i Sübhâniden şümüs-i vesâyil-i ref'î zulmet-i firâk
ve bûdür-i vesâ'it-i iktibâs-i envâr-ı def'î iştiyâk tulû'
ve zuhûr edince bu nehc-i kadim ve câdde-i müstakim
99 üzerine kâdem-i himmet ve kâlem-i şefâkat sâbit-ü-sâyir
olub ebvâb-ı tefak্কâud mesdûd ve esbâb-ı tezekkür
mefkûd buyurulmaya (Bâkî devlet müstedâm ve ikbâl
ber devâm bād bi Rabb-il-'ibād).

- 102 باقى دولت مستدام واقبال بردوام باد برب العباد

80 aheng V: + bulunur H || 82 sūzân V: nūrân H || per-
vâne V: + vār || 83 büryân H: - V || çekmede: + dūr
VH || ve divârları V: deyu araları H || 84 dūr V: - H || huzurū-
ñuzda V: + hâşıl H || 85 ammâ girye-i H: ammâ ne hâşıl çün-
girye-i V || 86 ve hâtıra H: hâtır-ı V || 87 ne hâşıl V: - H || 89
kıt'a: beyit V-H || 92 ğayr H: ğayrıV || 94 meşriğ-i V: şeref-i
H || 95 sübhâniden V: sübhânî H || şümüs-i: ve şümüs-i VH ||
96 def'î H: ref'î V || 98 kâdem-i V: kâlem-i H || kâlem-i
V: meveddet H || 100 bâkî H: - V

C

- Eyżan sûret-i mektûb-i merhûm Fuzûlî-i Bağdâdî ki be-merhûm
 Âyās Paşa be-şarîk-ı 'ubûdiyet firistâde bûd
- 3 ایضاً صورت مکتوب مرحوم فضولی بغدادی که بحر حوم آیاس
 یاشا بطریق عبودیت فرستاده بود)
- 6 Tâ ki âbâ²-i tãhire-i ecrâm-ı eflâk ümmehât-ı tãhire-i âteş-
 ü-bâd-ü-âb-ü-ğâk ile etdügi es'ad-i ittişâl-ü-izdivâc ve
 ahsen-i ihtilâf-ü-ımtizâc sebebi ile mevâlîd-i selâs er-
 hâm-ı 'ademden nâzil-i şuffe-i vücûd ve bister-i 'ud-mah-
 şâr-ı terbiyet-i şabâyi⁶ ile mes'ud ola taraf-ı sâha-i sa'
 9 âdet turef-i tuhaf-i 'âlem-i ğaybî ile müşerref ve şüret-i
 hâl-i çihre-i baht-ı hasûd reng-i sevâd-ı nekbetle şü-
 12 ret-i hâle muşahhâf ola
 (Mesnevi)
- 15 همیشه ہر ارباب موالات جناب توبود در شکل جنات
 سیہ حال عدو چون خال روباد سوادالوجه فی الدارین اوباد
 Şad hezâr şirâr-ı şu'le-i şevk-i derûn ki dür-i dürc-i
 18 ihlâşa münteşir (?) olmağla âsumân-ı 'ulüvv-i himmetde
 ş k i z m i hüsâşât-i nazrat-i nuş-
 ratumuz müktesib olmağla büstân-ı neğâ²-i taviiyetden
 21 şanevber-i nevber-misâl taşavvurdan mürtefi'dür ħâk-i
 âstân ki
 (Mışra⁶)
- 24 قبلہ اقبال داند راستان
 semtine şüret-i niyâzdan nişâr olunmağdan şonra
 (Mışra⁶)
- 27 هست معروض چاکری آنکہ
 Mübeşşirân-ı 'aşâyir-i şādumânî ki müyessirân-ı 'asâyir-i
 emânîdür sarây-i ser degül belki serây-i sırra ve
 30 güş-u güş degül belki güş-i hüşa resânide kıldı

8 bister-i: aslında mesten-i || 11 hâl-ı - aslında hâl-ı || 12 hâle: aslında hâle || 13 mesnevi: aslında beyt || 17 münteşir: mananın sakatlanmaması için müştebih olması kuvvetle muhtemeldir || 19 nazrat-i: aslında nuşret-i || 23 mışra⁶: aslında— || 24 راستان: aslında راست ارباب راستان || 26 mısra⁶: aslında -

33 çemen-i iqbāl iqbāl-i semen-i sūr ile Ravza-i Rizvāna muhākī ve devha-i iclāl ki menbit-i ehl-i t̄ahirdür münbit-i fer^c-i zākī olub büstān-ı devlet nūr-i nihāl-i behcet-fezā (ile münevver olmuş) ve āsumān-ı izzet nūr-i celāl-i zulmet-zedā ile münevver olmuş

36 (Meşnevī)

شکر لله که زین لطیف خیر شایدار بر فلک رسام سر
اسب تازی بر آسمان تازم تکیه بر فرق فرقدان سازم

39 Müheymin-i Ehad ve Şamed-i Lem yelid ve Lem yüled dergāhından mutažarra'dur ki hemişe hayme-i iqbāl finā²-i fenādan dūr ve k̄amet-i iclāl kabā-yi beķā ile mestūr ola

42

(Kıt'a)

جناب حضرت عالی که هست چرخ شرف کنون نجم دگر یافت زینت انجمنش
زاصل طاهر او فرع تازه سر برزد نگاه دارد حق از نواب زمنش 45

کتاب کریم جا من سید حوی بیاناً بدیعاً للمعانی البدایع
صنایع نظم مع صنایع نعمة لقد جمعت فیها جمیع الصنایع

48 Şükr-i iltifāt-ı 'ālī ki ol melāz-ı e'ālī ve medār-ı me'ālī cenābından 'alettewātür-i vettevālī bu mümtehan-ı hurūf-ül-leyālī cānibine vārid-ü-nāzil olur ol mertebede

51

(Mışra')

بسالهای فراوان ادا توأم کرد

54 Lisān-ı şūrī dūrer-i zarā'at irsālinden iki gün hāmūş olmağ-la ferāmūş olmak cerimesi isnād buyurulmuş ne diyelüm

34 ile münevver olmuş : 35 te de bulunduğundan bu birinci fazla görünüyor || 36 meşnevī : aslında beyt || 41 finā²-i fenādan : aslında kaṅā³-ı kaṅāndan || 43 kıt'a : aslında beyit || 45 نوابت aslında نوابت

(Beyt)

- 57 یارا کرطعن فرامشکاریم زد دور نیست زانکه بایارش فرامش کرده ام اعیار را
Heyhāt heyhāt levh-i zamīr naqş-i ihlāş ile الحمد لله ol
60 mertebede muharrer degüldür ki seyl-âb-ı firāk-ı şūrī
ile maḥv ola ve rūh-i ülfet-pezīr rāḥ-ı rāḥat-resān-ı
maḥabbetle ol derece neşvān degül ki temādī-i zemān-ı
dūrī ile şaḥv bulā

(Beyt)

- 63 دورم بصورت از در دولسرای تو لیکن بجان و دل زمقیمان حصرتم
Mültemesdür ki durer-i şuver-i mekātib-i maṭbū'a şimār-ı
66 Riyāz-ı Rızvān gibi mā-şadaḡ-ı لا مقطوعه ولا ممنوعه ola.

D

Mektüb-i Mevlānā Fuzūli be-Ḳāzī
'Alā'üddīn berā-yı teḥnīyet-i velādet-i ferzend

- 3 (مکتوب مولانا فضولی به قاضی علاءالدین برای تهنیت ولادت فرزند)

- 6 olub şemere-i āşār-ı fevā'id saçmaḡdadür ve ḥa-
diḡa-i faẓl-u-iḥsān şehab-ı lüṭf-u Rabbāniden tarāvet
alub dimāḡ-ı ehl-ı imāni mu'aṭṭar kıлмаḡa tāze tāze
9 şüküfe açmaḡdadur. Her āyine naqş-bend-i nigār-ḡāne-i
vücüd kār-gāh-ı ḡudretde her dem bir şüret-i müced-
ded çekmekden ḡālī olmaz ve bāḡ-bān-ı ḡadiḡa-i cüd
12 riyāz-ı ḡikmetde her sâ'at bir nihāl-i tāze dikmekden
melālet bulmaz. Eger bu tarīḡa-i marziyye nehc-i istim-
rār bulmasa idi ve bû 'ādet-i ma'ḡūde müstemir olma-
sa idi beḡā-yi şuver-i nev'īyye sūret-i iḡtimāl bulmazdı
15 ve silsile-i niẓāma istiḡkām müysser olmazdı

(Beyt)

- 18 Bu baḡr-i nıl-gün bir mevc her sâ'at 'ayān eyler
Ülū-l-ebşāra bir bir keşf-i esrār-ı nihān eyler

57 فراموش کاریم: فرامشکاریم 65 || دurer-i: اسlında dūr-i.

21 Beşâşet-i çihre-i rûzigâr ve eser-i sürür-i ehâli-i 'izz-ü-
 'itibârdan havâşş-u-'avâma bu maзмün vazîh olmuş
 ve vazî-ü-şerîf bu şürete ittîlâ 'bulmuş ki edeb-i hik-
 24 met-i bâliğâ-i Rabbânî ve meşî'et-i kudret-i kâmile-i
 Sübhânî müsted'î-i istidâmet-i revâc-ı şerî'at ve muhte-
 27 zî-i istikâmet-i mülk-ü-millet olub halvet-serâ-yi fazîlet-
 de müceddeden bir şem'î fûrûzân münevver etmiş ki
 pertev-i zühürundan leme'ât-ı feyz-i rûhânî cemî'î âfâka
 yetmiş

(Beyt)

30 Yine gül-zâr-ı cihân hurrem-ü-ğandân olmuş
 Bir gül açılmış-u-âfâk gülistân olmuş

33 Mücmelen bu hikâyet kinâyetdür andan ve bu remz
 dâ'imâ işaretdür aña kim tekmil-i esbâb-ı huşul-i gâyet-i
 'izz-ü-iğbâl ve tetmîm-i âlât-ı vuşul-i derece-i kemâl
 târiķi ile Hâzret-i mağdum-i 'ale'itlâķ *الذی فاق کل من فی الافاق*
 ya'nî *اقضى قضاة المسلمين علاء العز والاقبال والدين رفع الله مدارج*
 'inâyet-i ezeli ve maķsem-i
 'aṭiyyât-ı lemyezeliden mevhibe-i ferzend-i dil-bend ve
 39 'aṭiyye-i halef-i şâliḥ-i sa'âdet-mend birle ser-efraz
 olmuşlar ve deryâ-yı ârzûda bedraķa-i tevfiķ birle gev-
 her-i maķşûda dest-rest bulmuşlar

(Târiḥ)

42 Kâzî-i 'âdil 'Alâ'üddîn-i 'âlî-ķadr kim
 Hük-m-ü maķbül-i ķazâdan ḥaşıl etmişdür rızâ
 Bir halef vermiş aña Izid ki zât-ı ķâbili
 45 'İlm kesbini hüner cem'ini etmiş iķtiżâ
 Naķd-i ķâzîdür 'aceb mi ol muṭahhar nuṭfeye
 Olsa târiḥ-i vilâdet *قضا كو كباوج*

22 kudret-i : talikatta hikmet-i || 30 açılmış-u : aslında açılmış

45 kesbini : aslında cem'ini || cem'ini : aslında kesbini

47 *قضا كو كباوج* Bu doğum tarihi ebced hesabı ile 959 tutar.

48 (Sifr)

بزد دست امل بر دامن کام
 نهال علم گل کرد و عمر داد
 51 علاء العز والاقبال والدين
 بدست آورد اصل مدارا
 ز گلبرگی معطر شد دماغش
 54 خدا دادش یکی فرزانه فرزند
 خجسته طالع و فرخنده آثار

بحمدالله که بخت نیک فرجام
 جهانرا بخت آیین دگر داد
 فراز تخت استقلال و تمکین
 میسر دید اسباب بقارا
 فروزان گشت از دولت چراغش
 درخت نیت او شد برومند
 مبارك مقدم و پاکیزه دیدار

الهی تا جهان ماند بیهاند

جهان او را بکام دل رساند

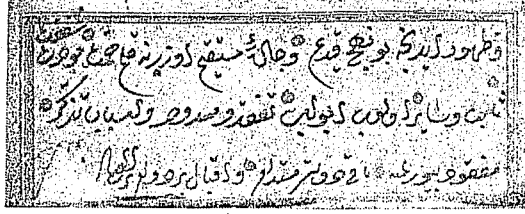
مطالب مشابه در سید، لؤلؤ سیرابله غلو در ریای صکارم قریح کاره سالش و شبانه نازد مشك
 ناسله طوبیوب قایدین واخترامله و اردالنه فانتجه عنوان کریمه هالقی البین خاتمه نایبی لاعاقبه
 الالقیس غایت فضل الله توبه نرشا، والله ذوالفضل الهظیم نوبت مهوری ان من سلیمان و انه
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ و مشال شریف و نشان عالیشان
 زهی مسئله ذوق بخش فخر نشان : زهی صلال سپهر عواطف و اشقات زهی هلال کوزن لاجم و
 زهی صغفه حال دل صفا انکیز : زهی جریده عنبر شارسک افشان : خفا که اول اولیات
 رحمت تو بلندن خاطر فائز بر سر و سلیت اندی که صغفه خراج اساطره تجزیه در و اول
 سر بایه دولت و مولدین قلب منکسر بر سر و سیدی که ذکر یی مافوق احتمال تغیر در بیت
 نفسه انکلرین ذوقدن اولدم آگاه * قلت ایی لک فالت هو عند الله * بجلا اتید ناملا شتا
 سر در دم و ابراز حکیمون تنوی از قاف حنونی نه یوزا و دم الخ متولی ملا فاشنه صفت
 دیو سیدی و انک در این ملاز شنه دست نیلایریشمدی اما دیوان ابلاغنه تعجم اتموم چون انض
 او فاشدن اضعف احوال ایله حضور لر نه کندم بر جمع کوزم حکایتلری بریشان نه صفادان الشداش
 و نه صدقدن انوشان و ارجینلری دام جیل حضار جیلسلری او لکن کالانعام بل هم اهل
 حرکات ناهموار لری مثابه سوهمان روح و کلمات بر آزار لری شایه امواج طوفان فوج سلام
 و پرورم رشوت دکهدر دیو المدار حکم کوستر دم فایر سر در دیو ملتفت اولمایلر اکر چه ظاهره
 اطاعت کی ستر دیلر اما زبان حاله جمع سفا که جواب ویردیگر دیدم ایها الاصباب یوزنصل خطا
 و چون ابرودر دیدیلر متصل مادمین بودر دیدم نم رعایتهم واجب کورمشلر و بکارات تقاعد
 ویرمشلر که او فاشدن همیشه بهر مستد اولام و یاد شاهه فراغله دعایسلم دیدیلر ای مسکین
 سنک مظالمو کیرمشلر و سکا سر مایه نزد دیویرمشلر که سمام نی نایله جلال ایرم سوزن مایلر
 یوزل کورب ناملازم سوزلر ایشیدم ستر دیدم برانکلت صغرینی پنخون صورت بولمان دیدلر
 زواید و وصولی مکن اولمان دیدیم بویله اوقاف زواید سن اولویدی دیدیلر منورویات
 آستانه دن زیاده قالماسدین دن فالوری دیدیم وقت مایلن زیاده نصرت اتملت و اولدر
 دیدلر ایچمن لر ساقون المشون بین حلال در دیدیم حساب آلر لر بوسلر کیم ضادی بولاش

<p>جانان مہ سکف استعیدت میرا ہوا ہر موصل اشیا و نامہ از جانب سولہ ماضی و ہذا</p> <p>طالع اولدی فیض بر چند سعاد اسجی</p> <p>ن بود المثنی بہ بار لثہ نامہ دن بال بری</p> <p>احتمال نقصدن عاری ہما بدین سے</p> <p>فضل طوماری ہزدیوانی تکف در فی</p> <p>ضم یا ضی رویشین آیتہ اسکدری</p> <p>لشکر کم و ہند مقصد خطوطی بر چری</p> <p>بجلا مرانظی بردن عیانی کو ہری</p> <p>صفہ صفت اولش سطر لہ دن باہر باہر صبر</p> <p>برد عاکف صحیح و نام اولش را لیک از بری</p> <p>بر سمنہ زان بنین بھو بر بکر ز بکر ی</p> <p>کسب سعیدہ دو کلمہ حاکما الیات دن</p> <p>کیہ در لثور کا اسرار حکمت جو ہر کث</p> <p>تازہ کلمہ چھہ با کینہ خط عت بر کث</p> <p>کاغذ صرہ سب بر ز باہر نبات شکر ی</p> <p>سوی صوب الی لثہ کیفیت جان بر ز کث</p>	<p>شکر کیم با بجا ندی بچرخ چنری سے</p> <p>کلدی نا کر بر ہما یون طیار فرخندہ کالب</p> <p>مطلعی ایوان بخت مطہر آثار فیض</p> <p>فوز رافت لخصی لطف گرم مجموعہ سے</p> <p>ہم سواد ی نور بخش ظلمت آب حیات</p> <p>راحت دل حنظلہ وقت درویش بر جوار</p> <p>فی المثل ہر سطر ی بر مثل عارفہ سوسہ سے</p> <p>سعیدہ ارضی کوی تا کین سخن صحیحہ سے</p> <p>واعظ اول ہندہ نصیر اندوکی</p> <p>تانی ہون قہری الف کسولہ یچیم انگری</p> <p>ستری افشا سندہ قلمش آفرینک ترک و تہ</p> <p>سطر لہ دن مستظلم باہر بری بر ن شکر</p> <p>والہ اولش صحیفہ ہر خسار نہ حاصل نظر</p> <p>سوزید ہر قہر ہم با چارہ کو ہندہ شکر حکم</p> <p>د لکشاہ و منشای کویا کد فیض و ہندہ دن</p>
--	--

بویخته عزیزان قلمی و عملی میدن
مستلحق و مستحق اول محبور و بر مشرف بودی
کج گوهری در کمال رشدی اولش حفظ ایوب
نهاد و تر ارباب است نه بک حقیقت لطف
اول ذلالت نیست که اندن ساد را اول صبح بر
بشخصیات بر و در این او که اصل است
د و امیدم که جمیع سینه توان او سست
و تا ابد مدید اول ظل عطوفت کشتی

چون برت جسمان و اوان جوان هر آن که کلمات نورت انضامی میآید و چنانچه نورت انضامی
شعز را در می توانی سالت محض لطفانه و در حال ملاحظه اعطای فکر امری و اعانت اولنا اشع
اخیر است و در هر آن که حسین در روزی در روزی در روزی در روزی در روزی در روزی در روزی
اول در زمانه مشکبارک و اول نظر جامع سست است اما رسته به طریقی عمومی و سست اقتدار بر نروان
در این توجیه و اول در این زمانه بر نروان و سالت اولمان نیز در وقت قدر اول فله شمار و سست حال
فغان اولنا در و سست است سستی از بر و در این که در و سست غریب و در این سست و سست
باید و سست اولنا در سست است و در این سست و در این سست اولنا در سست است اولنا در
مغز سست و در این سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است
و سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است
تسلی واقع اولنا در سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است
سست اولنا در سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است
و سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است
اولنا در سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است
خون سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است
اولنا در سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است
کج سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است
یام عدم الفراع و سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است

شعز و سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است
اولنا در سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است
کج سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است
اولنا در سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است
یام عدم الفراع و سست است و در این سست است و در این سست است و در این سست است

Ahmet Bey Mektubunun ikinci nüshası
(Kütahya Vâhîd Paşa Kütüphanesi No. 5535)

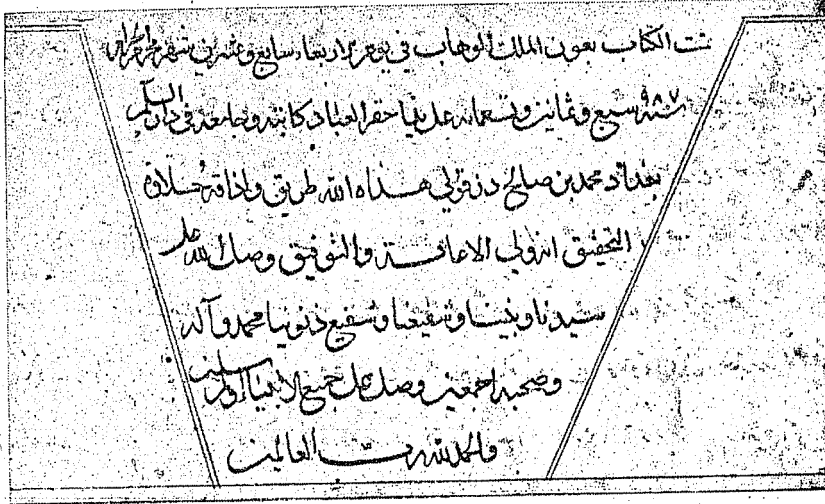
حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم نے فرمایا ہے کہ جو شخص نے میری سنت کو
 اپنایا وہ میری امت ہے اور جو شخص نے میری سنت کو چھوڑ دیا وہ میری امت
 سے نہیں ہے۔ (صحیح بخاری، ج ۱، ص ۱۰۰)
 عقیقہ کی عادت بھی میری سنت ہے اور جو شخص نے اسے چھوڑ دیا وہ میری
 امت سے نہیں ہے۔ (صحیح بخاری، ج ۱، ص ۱۰۰)
 پھر یہ معلوم ہوا ہے کہ یہ تمام طریقے جو اب تک آئے ہیں ان میں سے جو اب تک
 نہیں آئے وہ میری سنت نہیں ہیں اور جو اب تک آئے وہ میری سنت ہیں۔
 شیخ الحدیث مولانا محمد رفیع صاحب نے فرمایا ہے کہ جو شخص نے میری سنت
 کو اپنایا وہ میری امت ہے اور جو شخص نے میری سنت کو چھوڑ دیا وہ میری
 امت سے نہیں ہے۔ (صحیح بخاری، ج ۱، ص ۱۰۰)
 پھر یہ معلوم ہوا ہے کہ یہ تمام طریقے جو اب تک آئے ہیں ان میں سے جو اب تک
 نہیں آئے وہ میری سنت نہیں ہیں اور جو اب تک آئے وہ میری سنت ہیں۔
 شیخ الحدیث مولانا محمد رفیع صاحب نے فرمایا ہے کہ جو شخص نے میری سنت
 کو اپنایا وہ میری امت ہے اور جو شخص نے میری سنت کو چھوڑ دیا وہ میری
 امت سے نہیں ہے۔ (صحیح بخاری، ج ۱، ص ۱۰۰)
 پھر یہ معلوم ہوا ہے کہ یہ تمام طریقے جو اب تک آئے ہیں ان میں سے جو اب تک
 نہیں آئے وہ میری سنت نہیں ہیں اور جو اب تک آئے وہ میری سنت ہیں۔
 شیخ الحدیث مولانا محمد رفیع صاحب نے فرمایا ہے کہ جو شخص نے میری سنت
 کو اپنایا وہ میری امت ہے اور جو شخص نے میری سنت کو چھوڑ دیا وہ میری
 امت سے نہیں ہے۔ (صحیح بخاری، ج ۱، ص ۱۰۰)
 پھر یہ معلوم ہوا ہے کہ یہ تمام طریقے جو اب تک آئے ہیں ان میں سے جو اب تک
 نہیں آئے وہ میری سنت نہیں ہیں اور جو اب تک آئے وہ میری سنت ہیں۔
 شیخ الحدیث مولانا محمد رفیع صاحب نے فرمایا ہے کہ جو شخص نے میری سنت
 کو اپنایا وہ میری امت ہے اور جو شخص نے میری سنت کو چھوڑ دیا وہ میری
 امت سے نہیں ہے۔ (صحیح بخاری، ج ۱، ص ۱۰۰)

Şah Tahmasb'a gönderilen Mektupta Ahmet Bey Mektubundan alınan
 parça (Veliyüddin Kütüphanesi)

ایضا صورت مکتوب هر چه حضور این بغدادی نگه میزوم از سر تا پای طریقه عجز و بیست و نه تا
 ناک آتا و ظاهر اجرام اخلاک امتحان طاهر آفرین و در ماست و خدا کلامه از کلام استعدا قسا و از در حاج
 و استیاضه و انتزاع سبیله می نماید تا افسار تمام بر بدن نازل شده و چون دست و پا و دست و پا
 تربیت طبا با سوره اول اخلاک تا سوره معاد است طرفت حضرت عالم بینی که شریف است و صورت حلیله
 چه برکت سوره زات سواد تکلیله صورت سواد سبب اوله که می کشد در برابر اب و اول است بیست
 جناب تیر بود در تکلیف است سببه حال در پی بن نماند و در سواد اخیر فی الغارین او بسیار
 سدر از هزار نمله شرف درون که در در بیخ اخلاسه منتشور و امله آسان از طریقت ده که کینه درین
 که باقی و هزاران نماند سدر و غیر این سبب که می باشد اما است شرف است غیر از مکتب اول
 بیست از انقار طریقت سنو بر بی نشان نمودن در این رخ و زمانه آستان که در اول انال و انال است
 ابرار راستان سینه صورت نیاز در نشان او نماند فکرم است صورتی که آری آنکه بشر از نشان
 شادمان که می تران حساب با این در بر می سر و کل بلکه سر می سر و کوه کوه است کل بلکه کوه و ریشه
 در این کوهی بر این اقبال است سر و ریشه از ریشه و منوات می آید و در این اقبال که نسبت اول
 ظاهر در بندت فرغ از کوه اول است و دولت نور نماند جهت فرایله سورا و اشرف است از نیت
 در ویلا از هفتاد فرایله سورا و اشرف است بلکه در کین لطیف سیر نماند در رفاهت تمام
 استادی بر آستان تا در تکلیف بر نیت همان تا در سپهر سر و سدر و در اول در کلامه
 شرف است که همیشه اقبال تمامی خندان در دور زمامت احلال قیامی بقایه سورا اول است
 جناب حضرت عالی که در صبح شرف است کوهی که در کوه است و نیت است
 و اصل ظاهر این بر نشان سر بر ز د نگاه و انکه حق این غایت است

کتاب که در جان سینه سوره یا ما یدبها العمان السباع و سفایح نظم مع سماع هفتاد
 است بیست و نه سماع السباع و سکر انعامات عالی که اول اوله اعلی و بناد مالی خانی در حال نیت
 و انوار بر بر سر و در اعلی با نیت دارد و انوار اول اول سینه ده که در کوه است
 جلالی فراوان اذات نام کرده همان صورتی در در حضرت اربان که کوه خا سورا اوله
 در این اوله سوره سوره سوره سوره سوره سوره سوره سوره سوره سوره سوره سوره
 تا آنکه ایش فراموش کرده ام اختیار را و حیات بهات او غیر نشانی سوره الحمد و اول سینه
 جزیه کلید که سبب فراوان صورتی اوله هو اوله در بیخ الفت در سماع زات و ان سبب اول
 در این نشان که کل که قادی زمان دور می آید سوره سوره سوره سوره سوره سوره سوره
 لیکن جان اول در وقتیان حضرت است که در صورت کاتب سوره سوره سوره سوره سوره سوره

Bağdat Valisi Ayas Paşa Mektubu
 (Veliyüddin Kütüphanesi)

Veliyüddin Kütüphanesindeki Mecmuanın ketebesini

محمدوم علی الہدایۃ . الذی کل منہ الافاق . یعنی افضی فضائلہ علی
 علماء العرواۃ اقبال والدین . رفع اللہ ہر ارج اجلالہ . والحق
 اقبالہ دیوان غایت اربلی . ہونہم عطیات لم یولدین ہونہم
 فرزند دلینہ وعطیہ خلف صالح سعادت مند رہلہ سر از اراؤ مشکو
 و درمای ارزودہ بدرقہ قبلی لوفین برلہ کوہر مقصودہ دستہ
 بولشکر تاریخ قاضی عادل علماء الدین عالی قدر کمہ حکم
 مقبولی تصادق حاصل انشدہ رضاعہ بر خلف و برش کا ایزو
 کہ ذات قابلہ : علم جمعینی ہنر کسبیبی انشور تقصاہ نندہ فاضلہ
 عجمی اول مطہر نطفہ : اولہ تاریخ ولادت کوکب اوج قضا
 شہر محمد ارککت یک فرجام . بزد دستاں برداں کلام
 جہا راجت این دکردادہ نہال علم کل کرد و نثر داد
 نہ از نحت استقلال و کلین . علماء العرواۃ اقبال والدین
 منبر و بد اسباب تبار : دست اور داسل مدعا
 ووزان کت اردون جو اسلہ . رکلمبر کی معطر شد دماش
 دخت بیت او شد رود : خدا دادش کی فرزادہ فرزند
 مبارک مندم و بگنزدہ دیدارہ . تجستہ طالع و فرزندہ انار
 الہی تاجمان مانہ مانہ
 حجاب اور ابکام دل سادہ

م

باسمه تعالى
 ما في هذه الحجج من القوة والقيمة وقد مر الإجماع على
 المأثورة عن النبي صلى الله عليه وسلم وبعض الصحابة
 المعبرة من الحديث وأخبار سيدنا ونذر من الأئمة
 والدعوات المحترمة وقد اتفقوا على أنها من الأئمة
 من القادى عبد الجليل بحرف التعداد في سنة
 الشروع في تعيينها في أوائل شهر رمضان من سنة
 ثمان وستمائة ببلده قسطنطينة صاحبها
 عن الفتوة والبلد إلا أن السائل الثالث المورث
 في آخرها كونه في ليلة من ليالي شهر ربيع
 في سطح شهر ذي القعدة سنة ثمان وستمائة
 ببلده طبريز وحفظه استماعاً من ذلك المورث
 وذلك في أيام ولاية ولي التتمه في أيام
 محمد باقر الكاظمي صاحبها
 له تباينه وثنا الله
 لإقامته وحملها
 أبو رباح
 فاعتزنا

Esat Efendideki Mecmuanın muhteviyatından bâhis, fevâit kısmından, bir sayfa